

ROOSEVELT HOČE NARODU POMAGATI IZ BEDE

PREDSEDNIK BO ZAHTEVAL POL DRUGO MILJARDO

TOZADEVNO POSLANICO BO V ČETRTEK
POSAL V KONGRES — LEWIS ZAHTEVA,
DA VLADA PRESKRBI DELO — 13,000,000
LJUDI BREZ DELA

WASHINGTON, D. C., 13. aprila. — V neprestanem prizadevanju, kako bi pomagal ameriške-
mu narodu, da se izvleče iz bede, je predsednik
Roosevelt sklenil, da bo razvil obsežen program za
javna dela in bo v ta namen zvezna vlada državam
in mestom posojevala denar.

Predsednik Roosevelt se je o vsem tem posve-
toval v Beli hiši z najboljšimi vladnimi svetovalci.
Svoj načrt bo razvil najbrže v četrtek s svojo po-
slanico na kongres, zvečer pa ga bo po radiju ob-
javil narodu.

V posvetovalni skupini pri predsedniku so bili
notranji tajnik Ickes, ravnatelj WPA urada Harry
L. Hopkins, zvezni zakladniški tajnik Morgen-
thau, državni tajnik Cordell Hull, generalni poštar
Farley ter predsednikova tajnika James Roosevelt
in Stephen T. Early.

Javno mnenje v Washingtonu smatra to konfe-
renco za pripravo na boj, ki se bo zopet vnel med
Belo hišo in Kapitolom.

Kmalu po konferenci se je po Washingtonu raz-
nesla vest, da je podpredsednik Garner svaril
predsednika pred prevelikimi izdatki in da je
vsled tega prišlo med njima do spora. Predsednik
Roosevelt pa je na časnikarski konferenci to od-
ločno zanikal.

Podpredsednik Garner je na vsa tozadevna
vprašanja molčal, kar je njegova navada, odkar je
postal podpredsednik Združenih držav.

Kolikor je prišlo v javnost, so se na konferenci
zedinili, da bo predsednik Roosevelt v svoji po-
slanici na kongres zahteval poldrugo milijardo do-
larjev za javna dela, pri katerih bo zaposlenih na-
manj dva milijona delavcev.

WASHINGTON, D. C., 12. aprila. — Voditelj
39 unij, ki so vključene v CIO, so se sestali k dvo-
dnevnemu zborovanju, kateremu predseduje vsta-
novitelj odbora za industrijsko organizacijo John
L. Lewis.

Odbor je izvolil dva nova podpredsednika in si-
cer Sidneya Hillmana, predsednika Algamated
Clothing Workers of America in Philipa Murraya,
predsednika Steel Workers Organizing Commit-
tee. Postavljeni so bili tudi štirje stalni odbori za
postavodajo, stanovanje, brezposelnost in social-
no zavarovanje.

Lewis je v svojem govoru pozival zvezno vlado,
da konča s svojim dobrohotnim premišljevanjem
in naj izdela konkreten program, da bodo brezpo-
selni dobili delo in da bo dežela gospodarsko okre-
vala.

Kot je rekel Lewis, je CIO vedno povdarjal, da
je potrebno, da vlada dovoli za WPA dela tri mi-
lijarde dolarjev ter je izrazil upanje, da bo vlada
slednjič prisiljena vstreči tej zahtevi.

Med drugim je rekel Lewis:

"Brezposelnost je postala najresnejši problem
v našem narodnem življenju. Dano mora biti re-
šnično zdravilo in dano takoj. V privatni industri-
ji ni mogoče ustvariti dela, če delavec samo sedi in
želi, da bi bilo kaj dela. Taka dela morejo biti pre-
skrbljena pod vodstvom zvezne vlade, ki bo mogla
zvišati kupovalno silo naroda.

"Čas je že, da vlada pogleda v obraz brezposel-
nosti. Pomoč iz rok v usta ne zadostuje. Potrebno
je izdelati določen načrt za dalje časa, načrt, po
katerem bo naš narod obogatel v depresiji, v kate-

Republikanci se hrabro vstavljajo

JAPONCI ZOPET PRIČELI NAPADATI

Japonci so pričeli z napa-
di na 1500 milj dolgi
fronti. — V Šantung
pošiljajo velika ojače-
nja.

SANGHAI, Kitajska, 12. a-
prila. — Japonci so z zraka in
na suhem pričeli silovito napa-
dati strateške točke na 1500
milj dolgi fronti, da popravijo
svoje velike poraze v Šantun-
gu.

Cela brodograjska vojaških in
mornariških aeroplanov s o-
bombirala 12 mest, medtem
ko se je melanizirana infante-
rija polastila ene trdnjave slo-
vitega "rdečega Napoleona",
generala Čutcha, poveljnika
bivše komunistične armade.

Vlaki dovažajo vojaštvo in
municijsko v severni Šantung, da
osvobodijo japonsko posadko, ki
brani Jihhsien.

Po mnenju inozemskih opa-
zovalcev ni nikakega dvoma,
da Japonci pripravljajo močno
ofenzivo v Šantungu in bodo v
ta namen porabili svoje najbolj-
še čete in najmodernejše oro-
žje, da mašujejo svoj poraz pri
Tajerčvangu.

Kitajski poročajo, da cel-
vaki dovažajo japonsko voja-
štvo in municijo iz province
Džehol v Mančukuo v bližino
Peipinga in Tienčina po novo
zgrajeni železnici iz Čengteha,
glavnega mesta Džehola. Voja-
štvo in municijo naglo pošilja-
jo v južni del Šantunga.

Kitajci so zavzeli več vasi o-
koli Jihhsijena in z artilerijo ob-
streljujejo mesto, toda Japo-
ncev ne morejo pregnati, ker so
dobro preskrbljeni z artilerijo.

Kitajska armada ob Peiping-
Sujan železnici je zavzela va-
žno železniško mesto Taočen.

Na tisoče beguncev je pribe-
žalo v Šanghaj, ker se boje, da
se bodo v kratkem pričele no-
ve sovražnosti okoli Sunkija-
ga, kamor prihajajo močna ja-
ponška ojačenja, ki imajo na-
men iztrebiti kitajske vstaše ob
Šanghaj-Hangčev železnici.

INDIJSKE ČAROVNIJE PRE- POVEDANE

BOMBA, Indija, 9. aprila. —
"Čarovnije" so bile danes v
indijski državi Banado postav-
no prepovedane. — Vsak, — je
rečeno v vladnem odloku, — ki
skuša predstaviti gledalcem ne-
kaj nenavadnega kot čarovnijo,
bo obsojen na šest tednov ječe.

ri mora vlada preskrbeti delo. CIO je zavzel stali-
šče, da je dolžnost vlade, da preskrbi koristna de-
la in dostojne plače za vsakega brezposelnega, ki je
možen in tudi želi delati. Privatna industrija je
skrajno žalostna, kar je razvidno iz tega, da je
13,000,000 ljudi brez dela. Zato mora vlada pri-
skočiti na pomoč, ker privatne industrije ne more-
jo dati dela.

NLRB RAZSODIL PROTI HEINZ COMPANY

To je bila v teku enega
tedna že tretja razso-
dba Odbora za delav-
ske odnose. — Tabo-
rišče pred kapitolom v
Sacramento, Cal.

WASHINGTON, D. C., 12.
aprila. — Narodni urad za de-
lavske odnose (National La-
bor Relations Board) je danes
naročil H. G. Heinz Co., naj
razpusti kompanijsko unijo in
naj sklene pogodbo z unijo A-
meriške delavske federacije.

Odločitev se tiče tovarne v
Pittsburghu, kjer je bila pri-
znana pravica Canning and
Pickle Worker's Local Union
št. 325 voditi kolektivna poga-
janja v imenu 2000 uslužben-
cev. Unija pripada Ameriški
delovski federaciji.

To je bila v teku enega tedna
že tretja razsodba Odbora za
delavske odnose.

SACRAMENTO, Cal., 12. a-
prila. — Nad sto moških, žensk
in otrok iz okolice Nevada City,
kjer štrajkajo kopači zlata je
razprostrla na trati pred dr-
žavnim kapitolom šotore. Lju-
dje izjavljajo, da bodo tam ta-
ko dolgo ostali, dokler jim ob-
lasti ne dajo varnega spre-
stava v Nevada City.

Štrajkarji pripadajo C. I. O.
Delavci Lava Gap zlatega
rudnika v Nevada okraju so da-
nes protestirali, ker so oblasti
izgnale iz okraja 300 stavkju-
čih rudarjev, pripadajočih C. I.
O. organizaciji.

PREMEMBA KOLEDARJA

SANTIAGO, Chile, 13. apr.
— Čilska vlada je predlagala
drastično premembo koledarja,
kar je že bilo pred nekaj leti
predlagano Ligi narodov. Čil-
ski predlog podpirajo Turčija,
Kitajska in Afganistan. Devet
drugih držav je že prej glasova-
valo za premembo koledarja,
24 držav je predlog sprejelo z
nekaterimi premembami. Tur-
čija je predlagala, da se novi
koledar vpelje s 1. januarjem.

SEDEM RUSKIH URADNIKOV USTRELJENIH

MOSKVA, Rusija, 11. apr.
— Sedem uradnikov v po-
ljudskem komisariatu v tar-
tarski republiki je bilo ustrel-
jenih zaradi sabotaže v živi-
norejski industriji.

DALADIER JE SESTAVIL KABINET

V kabinetu ni nobenega
komunista. — Ljudska
fronta je bila končana.
Desničarji so v novi vla-
di.

PARIZ, Francija, 11. aprila.
— Na dan nemškega plebiscita
je Edouard Daladier sestavljal
protikomunistični kabinet v
Franciji. To pa ni kabinet, ki
ga je javnost pričakovala. Tudi
ni stalni kabinet, kajti socia-
listi so mu obljubili svojo po-
moč samo pogojno.

Ko je Daladier sestavljal ka-
binet je v vzhodnem delu Pari-
za demonstriralo več tisoč de-
lavcev, ki so zahtevali, da Fran-
cija posreduje v španski dr-
žavlanski vojni in v protest
proti stališču senata proti biv-
šemu ministrskemu predsedni-
ku Leonu Blumu.

Nova vlada je posebno zna-
čilna, ker so komunisti izključe-
ni iz vladne večine in ima tudi
nekaj zastopnikov centra, ki ne
pripada k ljudski fronti, kot sta
justični minister Paul Reynaud
in kolonialni minister Georges
Mandel.

Daladier si tudi ni obdržal
prejšnjega vnanjega ministra
Joseph Paul-Boncourja, tem-
več ga je nadomestil z bivšim
poslanikom v Washingtonu
Georgesom Bonnetom, Albert
Sarraut, ki je nekoč izjavil, da
je komunisten sovražnik, se je
tudi vrnil na svoje prejšnje me-
sto kot notranji minister, mesto
Marxa Dormoya.

Ministrski predsednik Dala-
dier je obenem tudi vojni mini-
ster.

Daladier je tudi postavil no-
tranji kabinet šestih ministrov,
ki se bodo posvetovali vsak
dan.

Reynaudu je bilo ponudeno
mesto finančnega ministra, pa
ga je odklonil, ker ni politične
ga edinstva, kar pa je neobho-
dno potrebno, če hočejo finan-
ce izboljšati. V prvi vrsti fi-
nančnega ministrstva ni hotel
sprejeti, ker so socialisti ob-
ljubili samo "pogojno podpo-
ro."

Bonnet bo v vnanje minist-
stvo prinesel novo življenje in
bo proti Nemčiji in Italiji bolj
popustljiv, kot pa je bil Paul
Boncour. Sledil bo vzgledu An-
glije in bo skušal doseči boljše
odnose z Italijo. Bonnet ne
spada v skupino onih Franco-
zov, ki smatrajo zvezo s sovjet-
sko Rusijo za zelo važno.

Prva naloga novega kabineta
bo poravnati stavke v jeklarski
industriji, kajti sedaj drži 60
tisoč delavcev 35 tovarn. Polo-
žaj je tem resnejši, ker se last-
niki tovarn s stavkarji ne ma-
rajo pogajati, dokler ne izpra-
znuje tovarn. Prva preiskunja
novega kabineta bo, ako bo ho-
tel prisiliti stavkarje, da za-
puste tovarne.

GENERAL FRANCO UPA ŠE TA TEDEN PRITI DO MORJA

SAINT JEAN DE LUZ, Francija, 12. aprila. —
Armada generala Franca bo mogoče ob koncu
tega tedna dospela do obrežja Sredozemskega
morja nekje med Valencijo in Francijo, ako se bo
velika ofenziva tako nadaljevala, kot do sedaj.

STAVKA V PARIZU SE ŠIRI

Renaultova avtomobil-
ska tovarna je zaprta.
V 35 tovarnah je na
stavki 95,000 delavcev.

PARIZ, Francija, 12. aprila.
35,000 delavcev v Renaultovi
tovarni se je pridružil "sede-
čim stavkarjem" v Parizu in
njegovi okolici, tako da je se-
daj v 35 tovarnah na stavki
95,000 delavcev.

PARIZ, Francija, 12. aprila.
— Nova francoska vlada ima
zaradi občne stavke velike
težkoče takoj ob svojem priče-
tu. Delavski minister Paul
Ramadier je pričel proučevati
stavkarski položaj ter je pova-
bil delavce in podjetnike na lo-
čene konference. Na stavki je
60,000 jeklarskih delavcev, ki
imajo zasedenih 35 tovarn.

Ministrski predsednik Dala-
dier bo prošil senat za šest me-
secev popolno gospodarsko in
finančno moč, kar je v petek se-
nat Blumu odklonil.

Od 4. junija 1936 so bile štiri
vlade ljudske fronte s podporo
socialistov in komunistov. —
Blum je bil zopet na čelu četr-
te vlade ljudske fronte, ki je
nastopila 13. marca. Daladier
je bil vojni minister v vseh štiri-
h vladah.

Daladier je pozval narod k
"prostovoljni disciplini in k
delu", da bo mogoče rešiti po-
litične, družabne, gospodarske
in finančne probleme, ki mora-
jo zagotoviti mir.

RUSKI PARNIK IZPUŠČEN

MOSKVA, Rusija, 10. apr.
— Ruski parnik Kuznet-
stoj, ki je bil od 19. februarja
pridržan v Hakodate na Japon-
skem, je bil izpuščen in je na
potu v Vladivostok.

Kapitan, ki je bil prvotno ob-
sojen na eno leto v prisilno de-
lavnico, ker je protipostavno
pripeljal svojo ladjo v pristani-
šče, je bil izpuščen, ko je pla-
čal 1500 jenov (\$435) kazni.

Potniki, ki so bili že prej iz-
puščeni in se sedaj nahajajo v
Vladivostoku, pripovedujejo,
da so jih Japonci pretepalali in
so jih silili, da pristopijo k vo-
hanski družbi proti sovjetski
Rusiji.

Trije armadni kori, pri ka-
terih so tri italijanske divizije,
pod poveljstvom generala Gar-
cia Valina pritiskajo na Tarrago-
no in Tortoso. Armada gene-
rala Miguela Arande, ki sestoji
večinoma iz Galicijanov, prodi-
ra proti Vinarozu skozi Valli-
bono in po dolini Cerbol.

Čete, ki prodirajo proti Tor-
tosi, so najbližje morju, namreč
12 milj. Armada, ki prodira
proti Vinarozu, pa se nahaja še
20 milj od morja, in mora še
premagati velike ovire v gorah.
Zadnje dni so republikanci
med Tarragono in Vinarozom
zbrali okoli 200,000 vojakov,
da preprečijo fašistom, da bi
prebili na kakem kraju 65 milj
dolgo obrežno bojno črto.

General Valino je dobil dve
novi španski diviziji na fronto
pri Tortosi, da zamenjate ita-
lijanske in španske divizije, ki
so bile v ognju že skoro en me-
sec. Te divizije so imele 4000
izgub, med njimi 200 častnikov.

BARCELONA, Španija, 12.
aprila. — Republikanci so na
dveh krajih pričeli s protina-
padi ter so v dolini reke Ebro
zavzeli važno mesto Vallibono
in nekaj višin.

Na tem kraju zbirajo fašisti
svoje največje sile, ker hočejo
dospeti do Vinaroza ob morju.
Fašisti najbrže tudi zbirajo
vojaštvo okoli Balaguera, ker
njihovi aeroplani neprestano
bombardirajo republikanske
postojanke.

NEMCI SE MORAJO RE- GISTRIRATI

WASHINGTON, D. C., 10.
aprila. — Nemško poslaništvo
v Washingtonu je naznanilo, da
bo nova nemška postava, po
kateri se morajo vsi Nemci v
tujih državah prigrasiti pri
konzulatih v Združenih drža-
vah stopila v veljavo v teku e-
nega meseca.

SCHUSCHNIGG BO SOJEN JESEN

DUNAJ, Avstrija, 10. aprila.
— Zadnji kancler neodvisne
Avstrije, dr. Kurt Schusch-
nigg, bo prišel pred ljudsko so-
dišče letošnjo jesen.

Nek nazijski uradnik je o tem
rekel:

"Krivično bi bilo za več sto
Nemcev v Avstriji, ko so trpeli
v vlažnih ječah ali pa so bili
obešeni pod Schuschnigovo
vlado, ako bi mož, ki je odgo-
voren za vse to, všel zaporo, ali

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Saka, President J. Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

45th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto .. \$7.00
In Kanado	\$6.00
Za pol leta	\$3.50
Za četrt leta	\$1.50
Za inozemstvo za celo leto ..	\$7.00
Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Iz Slovenije

BRANA PREBILA DEKLETU LOBANJO

Iz Št. Ruperta na Dolenjskem poročajo: Terezija Golob posestnikova hči iz Drage in njen brat France, sta z volji branala njivo. Kar naenkrat sta se vola spakšila. Terezija, hoteč ustaviti in preteči vola, je padla pri tem pod brano, katera ji je prebila lobanjo. Poklican je bil takoj zdravnik, ki ji je nudil prvo pomoč. Bratu Francetu ki je tudi dobil nekoliko manjših prask, pa so nudile prvo pomoč v Št. Rupertu č. sestre.

Z NOŽEM V TREBUH

Snoči so kvartanje in vinska kapljica v neki trboveljski gostilni rodili med igralci hud prepir in pretep. Alojziju Pesku, ki je od soigralca Zorka Vinka zahteval izplačilo prigranah 4 din, je slednji mesto denarja zadal z nožem udarec v trebuh in mu ga nevarno prepral. Peska so onesvečenega odpeljali v rudniško bolnišnico, kjer je bil operiran. V bolnišnici oskrbi bo okrevaj, v kolikor ne nastopijo morebitne komplikacije.

PIJAČA IN MOTIKA

Po vseh vinogradih v Halozah se je zadnje čase razvilo kopanje. Tudi pri posestniku Antonu Solini v Gradišah je bilo oni dan precej kopačev. Zvečer po delu je gospodar povabil delavce v klet. Bilo je skupaj osem fantov iz Stojcev in bližnjih vasi, med njimi tudi 36-letni dainar Janez Kelenc. Fantje so pili in kinali je vino stopilo nekaterim v glavo. Janez Kelenc se je pričel pripravljati z nekim svojim tovaršem in že je ta popadel motiko in je Kelence neusmiljeno lopnil po glavi. Kelenc se je na mestu

Sličen žalostni dogodek se je prišel tudi v Stojnem selu, zgrudil nezavesten. Z vozom so ga prepeljali v tujsko bolnico, kjer mu pa niso mogli več pomagati in je poškodban podlegel. Zločinca je po spopadu pobegnil in ga iščejo orožniki.

Podatki ljudskega štetja

WPA delavci v St. Louisu so pod nadzorstvom uradnikov federalnega statističnega urada (U.S. Bureau of the Census) dokončali abecedni seznam (index) iz ljudskega štetja od leta 1930.

Osebe, ki hočejo potovati v inozemstvo, zavarovati se za življenje ali dobivati pokojnino od vlade, morajo pred vsem dokazati svojo starost. Ako ne morejo dobiti rojstnega spričevala, drugi najboljši način za to je ta, da se najde njihovo ime in rojstvo v kakih starih zapiskih ljudskega štetja. Ti zapiski se sprejemajo kot zakonit dokaz o starosti.

Do leta 1935 se je manj od 30.000 ljudi obračalo vsako leto na Census Bureau naj jim prikrbi zapiske te vrste. Od kar pa je stopil v veljavo socialno-varnostni zakon, je povprečno število istih poskočilo na 250.000.

Vsaki taka prošnja je pomembna podrobno pregledovanje starih zapiskov, kajti imena niso bila tam navedena v abecednem redu, in je vzemalo pisarja delo dve h dni do enega tedna, da je našel dotične zapiske. Ko je začelo prihajati več in več prošnji, je postalo očitno, da treba hitrejšega sistema za poiskanje zahtevanih informacij.

Strekovnjaki statističnega urada so izumili način za sestavo

občina Rogatec. Tudi tam so kopači zvečer dobili pijačo in že sta se sprla neki Janez Žerak in komaj 17-letni Ciril Lampret. V prepiru je Lampret dobil z motiko po glavi precej hud udarec. Zdravnik je nudil ranjenemu prvo pomoč, nato pa ga je dal takoj prepeljati v mariborsko bolnišnico.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

Peter Zgaga

SPLOŠNO GLASOVANJE

V ogromni jetnišnici je bilo na tisoče jetnikov. Splošno se je govorilo, da je med njimi več nedolžnih kakor pa krivičnikov. Komando nad njimi je imel warden, ki je bil žival v človeški podobi. — Poosebljena krivica, — so mu rekli. — Včas se je sempatam zaslislalo umiranje, opaziti je bilo znan

menja nezgodovljstva, toda warden je vse to nasilno zatrl. Nezgodovljstva je vtaknil v temnico, mu ni par dni dal dragega kot suh kruh in smrdljivo vodo, pa je bil ukročen. Vse je trepetalo pred njim, vse se ga je balo.

Glasovi o čudnih razmerah v jetnišnici so prodrli izven zidov v javnost. Javnost je začela sklepati, da mora biti nekaj narobe.

Warden se je prestrašil. Bilo mu je za ugled in za korist.

Nekega dne je sklical vse jetnike v veliko obednico, stopil dobro zastražen pred nje in jim takole govoril:

— Dragi moji. O meni so se razširile lažnjive govorice, da ne ravnam z vami kot dober oče s svojimi otroci. Ker laži in linavščine ne morem trpeti, vam bom dal priliko izraziti se, kaj mi-lite o meni. V nedeljo bo v tej dvorani javno glasovanje. Tisti, ki boste rekli, da ste zadovoljni z menoj, boste imeli pečenko za večerjo; tistega, ki bo pa rekel, da z menoj ni za dovoljen, naj se pa usmilita Bog in Mati božja.

Približala se je nedelja, dan splošnega glasovanja. Na odru v obednici je stal warden, še bolj močno zastražen kakor zanje, in še enkrat poudaril, da ima sleherni priložnost povedati, kaj in kako misli o njem. Pa tudi svoje pretnjo je ponovil. In mimo njega so stopali jetniki kakor použne ovčice in sleherni je zamrmral besedico: — Ja!

Wardenu je žarel obraz s megla zadovoljstva.

Med njimi je bil pa eden, — en sam, — ki je po pravici povedal in rekel: — Ne!

Warden je prebledel in zapovedal, naj ga odvedejo. Kaj se je zgodilo z njim, se ni nikdar prav natančno zvedelo. Ve se le toliko, da ni nikdar več gledal božjega solca.

In vsi drugi, ki so rekli — Ja, so se sramovali izgovorjene laži. Toda želja po dobri večerji in bojazen pred temnico jim nista dali spregovoriti resnice.

ZENSKO ISČE

Vdovec, star 46 let. Slovenka, v starosti od 38 do 46 let za domačo hišno dela. Plača po dogovoru, stalna služba, pa tudi ženev in izključena. Dobra bodočnost za pridno žensko. Katere veselja ta ponudba, naj piše na "VDOVEC", Uprava "Glas Naroda", 216 W. 18th St., New York, N. Y. (2)

NAROČITE SE NA "GLAS NARODA" NAJSTAREJŠI SLOVENSKE DNEVNIK V AMERIKI

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skusate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tui, druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih. Zastopnik bo Vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Lumbin

COLORADO: Pueblo, Peter Cutlig. A. Saffie Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA: Indianapolis, Fr. Zupančič

ILLINOIS: Chicago, J. Bevk

Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)

Joliet, Jennie Bumbich La Salle, J. Spelich Mascoutah, Frank Augustin North Chicago in Waukegan, Math. Warick

MARYLAND: Kitzmiller, Fr. Vodopivec

MICHIGAN: Detroit, L. Plankar

MINNESOTA: Chisholm, Frank Gouze, J. Lukanich Ely, Jos. J. Pesbel Eveleth, Louis Gouze

Gilbert, Louis Vessel Hibbing, John Povše Virginia, Frank Hrvatic

MONTANA: Rosndup, M. M. Pagan Washoe, L. Champa

NEBRASKA: Omaha, P. Broderick

NEW YORK: Gowanda, Karl Stralbe Little Falls, Frank Mado

OHIO: Barberton, Frank Troha

Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, John Slapnik Girard, Anton Nagode Lorain, Louis Balant, John Kumše Youngstown, Anton Kikelj

OREGON: Oregon City, J. Koblar

PENNSYLVANIA: Bensmer, Anton Ipavec Conemaugh, J. Brezovec Coverdale in okolica, Mrs. Ivana Ruppik

Export, Louis Supančič Farrell, Jerry Okorn Forest City, Math Kamin Fr. Blodnikar

Greensburg, Frank Novak Homer City, Fr. Ferencak Johnstown, John Polanz Krayn, Ant. Taušelj Luzerne, Frank Balloch Midway, John Zust

Pittsburgh in okolica, Philip Progar Steelton, A. Hren Turtle Creek, Fr. Schiffrer West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN: Milwaukee, West Allis, Fr. Štok Sheboygan, Joseph Kakeč

WYOMING: Rock Springs, Louis Tauchar Diamondville, Joe Rolich

Vsak zastopnik izda potrdilo za svojo, katero je prejel. Zastopnike topla priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

Denarne pošiljatve

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.35	Din. 100	Za \$ 6.35	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 12.25	Lir 200
\$ 7.20	Din. 300	\$ 29.50	Lir 300
\$ 11.05	Din. 500	\$ 57.00	Lir 500
\$ 23.00	Din. 1000	\$ 112.50	Lir 1000
\$ 45.00	Din. 2000	\$ 225.00	Lir 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali v lireh dovoljujemo še boljše pogoje.

Izplačila v ameriških dolarjih

Za izplačilo \$ 5.— morate poslati	\$ 5.75
\$ 10.—	\$ 10.50
\$ 15.—	\$ 15.75
\$ 20.—	\$ 21.—
\$ 25.—	\$ 26.25
\$ 30.—	\$ 31.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJNO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

POŠILJATELJE OPOZARJAMO,

naj nakazuje pri pošiljateljnih okroglih zvez (npr. primeri sta, dve, štiri, šest) določeno obdobje, kajti taka izplačila so najhitreje izplačana, poleg tega je pri pošiljanju okroglih zvez tudi razpisano slovensko glasilo "GLAS NARODA".

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podpora organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois

POSUJE JE 45. LETO

Glavni urad v lastnem domu: 506 No. Chicago St., Joliet, Illinois.

SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA NAD \$4,000,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 106.54%

K. S. K. Jednota ima nad 35,000 članov in članic v odznanem in mladinskem oddelku.

SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 196

SKUPNIH PODPOR JE K. S. K. JEDNOTA IZPLAČALA TEKOM SVOJEGA 43-LETNEGA OBSTANKA \$6,500,000

GESLO K. S. K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD"

Če se hoče zavarovati pri dobri, pošten in solventni podpori organizaciji, zavaruje se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko zavaruje za smrtno, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo sredo člane in članice od 16. do 55. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruje se lahko za \$250; \$500; \$1000; \$1500 in \$2000 posmrtnine.

V mladinskem oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B". Mesečni prispevek v mladinski oddelki je zelo nizek, samo 15c za razred "A" in 30c za razred "B" in ostane stalen, dani zavarovalnica v vsakim dnem narašča. V v slučaju smrti otroka zavarovanega v razredu "A" se plača do \$450.00 in zavarovanega v razredu "B" se plača do \$1000.00 posmrtnine.

BOLNIŠKA PODPORA:

Zavaruje se lahko za \$200; \$100 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Asesment: primerno nizko.

K. S. K. Jednota nudi članstvu štiri najmoderneje vrste zavarovanja.

Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo žito rezervno izplačano v gotovini

Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih assementov.

Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote", ki izhaja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega dobiva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovenka bi moral(a) biti zavarovan(a) pri K. S. K. Jednoti kot pravi materi vdov in sirot. Če se nial član ali članica te močnega in bogate podporne organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo biti društvo, spadajoča h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli še nimate društva, upadajočega k tej katoliški podpori organizaciji, ustanovite ga; tujca je le osem oseb v starosti od 16. do 55. leta. — Za nadaljnja pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika:

JOSIP ZALAR, 506 NO. CHICAGO STREET, JOLIET, ILLINOIS

Kratka Dnevna Zgodba

IVAN OGRIN:

KAKOR JUDEŽI...

Lagoden večernik je pljusnil staremu Kočarju v razorana lisa, ko je stopil na prag in je iztegnil velike oči preko doline. "Še bo držalo vreme," je natihome pomislil. Mrak je nemišno tkal plaho kopreno in jo zgrinjal nad nizkimi bajtami. Vas je bila mirna, le tu pa tam se je utrvalo v somrak lajanje psov in se daleč nekje izgubilo v samoti.

"Da bi se tudi pri nas zvedrilo!" je švignilo Kočarju prav iz srca kakor daljna želja otroka, ki bi dal vse, da bi videl živo mater, ki so mu jo nekoč ugrabili črni možje.

Gori z orehovega vršička na sosedovem vrhu je žvrgolelo v nbrani melodiji — kot vsak večer. Kes je vabil v svate.

Zdajci se je oglašil z dvorišča izpred hleva nekje pes. Z od daleč je spoznal gospodarja, ki se je nocoj zakasnili v gozdu ali pa brčkone v trgu, kjer je čakal na denar; v soboto je namreč bilo. Konja sta udarila po pesku, težke verige na vozu so zarožljale kakor utrjene. Hlapce je spregal.

"Ataaaa!" Dvoje otrok se je zagnalo iz hiše, ko je zaslišalo peket. Stari se je tisti hip znožil in izginil kakor potuhnen grešnik.

"Bršljan, ata, bršljan..." je čebljalo iz otroških ust. Skrbelo ju je, kaj bo z butarami, če ata zelenja ne pripelje. O, niti misliti nista mogla: na evetno nedeljo pa brez butar v cerkev! Ah, kje neki! Zgrabila sta vsak svoj šop in z glasnim krikom vlekla v hišo.

"Mama, na poglej!" je tiskalo četrto roko v gospodinjjo, ki je imela čez glavo dela in se ji ni hotelo take nadleže. Pa kljub temu se je prisiljeno ozrla in z narejenim zadovoljstvom občudovala otroka.

Vonj po zabeljenih turščevih žganecih je napolnil vso sobo. Večerja je vabila k mizi. "Pokličij očeta!" je sunil mladi otroka, ki je komaj sedel. Dekla je prinesla še lo-

nee in ga postavila na klop. Prijetno je zadisalo po kavi. Nato je začela moliti, ne da bi čakala starega, ki je pravkar drsal v sobo. Začebljalo je ostro za njo, otroka sta se prehitela, stari je zastajal za celo besedo. Nocoj se je zdela, da češenomarijo še bolj za- tegnjeno vleče.

Zamokalo je slastno nad si- roko mizo, težke žlice so praskale po glinasti skledi. Mlada je imela opraviti z drobnim dojenčkom, ki je ob vsakem požirku kakor utrjen zamiral. Družina je bila tiha. Zmračilo se imelo tako navado.

Stari je prvi odležil žlico. Mlada dva sta se kradoma pogledala in drug drugega še tisti hip razumela, ne da bi črhnila besedico. Že od črne ne- delje sem sta se spraševala, kaj neki ga je spet pičilo, da se ta- ko mulasto drži. Mladi je ta- koj slutil, reči pa staremu ni bilo nič, odkar sta se udarili z avlo Mice. Zle se je, da je vsa zadeva že pri kraju, pa je tisto popoldne tako nane- slo, da je spet prišel Micih meč h Kočarju, ženinemu očetu, na- bi se vendar mladi dal emehča- ti in jima prepustiti tiste sobi- ce — eno samo sobico, pa ma- gari za hl-vom, samo da bo pod streho. Za božjo voljo, že če trti mesec nista plačala najem- nine in s prvim je rekel gospo- dar, da ju bo pegnal na cesto. Tam na Micihem domu pri Ko- čarju pa toliko prostora! Mo- Bog, še tri druge bi lahko vze- pod streho, ko bi ne bil tak! Pa njen brat, njen lastni brat, pa tako drugačen, odkar so se raz- šli in je sam na domu za gospo- darja. Greh, krvav greh si kon- lije na glavo. O, kakor Judež!

Vse te črne misli so se podile staremu nocoj po glavi, da jim skoraj ni mogel biti kos. Kaj naj sploh stori, da bo enkrat konec tega preklestva nad Ko- čarjo, nekoč tako dobro in pri- jazno in tako rekoč v ponos- vsem gruntom daleč naokoli. O, to je grozno!

Stari se je siloma vzdignil in kakor zaklet oddrdal v svojo

čumnato. Natanko je slišal za- ključenim hrbtom sleherni mi- sel, ki se je utrnila izza molče- čega omizja in pomerila nanj, da ga je v živo zbudilo. O, si je šepetal skesano, kaj me je spleh gnalo, da sem šel med- nje, mar bi tule ostal, saj mi tako nič ne gre v slast! Samo napražil sem jih in zdaj...

Globoko je vzdihnil pod te- zo mučnega vdušja, priprl škripajoče duri in se oddahnil. "Kakor Judeži!" mu je dles- nilo v šepetu.

"Tima!" se je vzlegnilo v mladem, namrdil je visoko čelo in zajemal še hlastneje, da bo zakril svojo jezo. Dekla je vtila na žganec dišečega mleka, Dehela smetana se je posedla na kupu, ki je bil sredi skleda kakor otok sredi jezera.

Povečerjali so tiho, kakor so začeli. Otroka sta čutila, da nekaj ni prav, a nista se upala reči besede, kajti tudi mama je bila molčeca, kot bi se bala to- vega pogleda. In če je bila ona tiha, sta vedela, da je ata hud.

Dekla je odmolila in spravi- la po mizi. Dojenček je ni- lo zavekal. Revč je še ni bil sit. Mlada mu je nastavila prsi in pomiril se je še tisti hip.

"Ata... butara!" je mlajši napel v strahu ali bojazni pre- tiral mučno tišino, kot bi imel besedo že ves dan na jeziku. Proseč glas je zazvenel mlo, da se je gospodar zdrnil. Mr- ko misel je hipoma pregnal iz glave, dregnil z debelimi prsti v razmršene lase in z izpreme- njenim glasem velel: prinesite!

Kot bi udaril na druge stru- ne! V sobi je zadisalo po živo- zelenem bršljanu, ki sta ga pri- nosila otroka z veselimi obra- zoma, zadisalo je po lepi in sve- ti evetni nedelji, morda celo po Jeruzalemu in njegovem Kralju ki bo jutri slovesno jezdil v templji. Kakor žive sanje je stopilo prednje nekaj svetlega in svčanega, še sledu ni bilo videti za njimi. Taka sta bila otroka, no, saj je bila butara, o, tista butara je bila v delu.

Ata je sedel k počji, otroka sta mu počasi podajala bršljan

vejico za vejico, on jih je pre- vidno vtikal za leskove palice, ki so bile povezane z belim tra- kom, pridejal v vrh še par ve- jice drenovega cvetja in ljubkih vrbovih mačic. Butara...

V čumnati, kamor se je umaknil stari, je zaškrpalo. Nepravljal si je v posteljo. Natanko je slišal, kaj so se v sobi pogovarjali, da je le za spoznanje napel ušesa, čeprav je zadnje čase slutil, da postaja nekoliko naglušljav.

"Le naj jima dela butaro, še sebi naj jo naredi, če je tak!" je pogovorilo v starem Kočarju in obšlo ga je čudno sladko ob- čutje, da si je zaželel kakor o- trok: ata, še meni butaro!

Da! Stopil bi najrajši kar zljaj-le pred sina, tja med otro- ka bi se priril in — in poklek- nil kakor je možki, nič ga bi ne bilo sram, o, kaj se, saj so si do- mači! In prosil bi sina, to Ko- čarjevo grčo, porojeno iz iste krvi kot tisti mali, prosil bi ga kakor se prositi da: glej, za- volio Krista, ki je nekoč jezdil v Jeruzalem, te prosim in mo- ledujem, sprejmi sestro k sebi, vzemi jo, saj bo morda na cesti,

Prazniki bodo prišli, pa da bi bili med seboj kakor Judeži! O, ne, ne!

Zvonec je prihajalo od ne- kje staremu v dno dobre duše, ki bi se rada otresla težkih ve- rig.

"Ata!" Otroka sta se raz- vedrila.

"Kaj?" jima je bil prav oč- tovske na uslugo.

"Veš, k teti bom nesel buta- ro," je mlajši navdušeno po- vzela, da mu je bil starejši oči- vidno nevoščljiv.

"Teta Mica so mi dejali, da naj le prinesem, bom dobil po- maranč, pa po pirhe bom smel na veliko nedeljo.

Komaj je končal, se mu je ob- raz nakremžil, kajti ata se je vzdignil, kot bi ga zadel v živo.

"Kam misliš?" mu je olur- no padlo z jezika. V desnici mu je slonela že izgotovljena butara, levica je omahnila na visoko koleno.

Otrok je padel z očmi na tla, glas mu je kakor ukovan za- stal v drobnem grlu.

Tisto nedeljo so ceste suhe in kakor polne pomladanske pes-

mi. Vse je hitelo k Sv. Val- burgi, ki je z visokih lin pri- jazno vabila. Veliko sonce se je pripeljalo na prostrano ne- beško poljano in pozdravljalo verna sreča mladih in starih, ki so veselih obrazov prosili božje- ga blagoslova zase in za vse svoje ter za tiste, ki so daleč od Boga.

Tudi Kočarjevi so se praznič- no oblekli in šli.

Stari je mahnil sam. Se oljke- si ni kupil, kot so imeli zmeraj navado na evetno nedeljo. Da- leč za njim je stopala mlada z otrokoma; vsi so bili tihi in brez mehkega smehljaja na li- cih.

"Mama!" je starejši skoraj pritanjeno prijel mater za ži- dano krilo in jo ljubeznivo pogle- dal v mežikajoče oči. Nerodno ji je bilo odgovoriti, češ, kaj te- ga neboljenčka spleh briga, da jo vpraša, zakaj ne smeta z bratcem k teti Mici. In še če- tudi, kaj pove o tisti Mici, kaj bo mož dejal, če bo zvedel od- njiju!

"Veš, tista teta ni naša," In za tem je hipoma pristavila ka- kor v zmedenosti:

"Pa bogvaruj atu povedati! Vama bom že jaz pomaranč ku- pila..."

Otroka sta gledala vprašujo- če predse, obema so prišle v drobni glavici iste misli; tista teta ni naša?

"Od tistega trenutka je bila teta obema tako tuja in brez pomaranč in brez pirhov.

Stari je sedel v klop ob stran- skem oltarju. Segel je v žep pomoljk, se dolgo pokrival, mo- liti pa ni mogel. "Kakor Jude- ži!" je globoko vzdihnil, kot bi hotel zaužiti blago zdravilo.

Cvetna nedelja je šla mimo kakor brez svečane procesije Gospodove.

So bili pa prazniki toliko slovesnejši za starega Kočarja in za vse, ki so si takih iz duše želeli. Mladi se je iznenada ves spremenil. Nihče — tudi žena sama ni vedela, kaj ga je tako prišlo, da je odložil staro jezo in na praznike delil za pirhe tiho ljubezen, ki so jo bili vsi do dna žejni.

Na Kočarjo je šele tedaj po- sijale prijazno sonce in vsi so ga bili veseli, prav vsi, ki so bili dolgo "kakor Judeži."

Spisi Josip Jurčiča:

I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljice in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji — Domen. — Dva prijatelja.

II. ZVEZEK: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Vrban Smukova ženitev. — Klosterski žolbir. — Grad Ro- jinje. — Golica.

III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.

IV. ZVEZEK: Cvet in sad. — Hči mestnega sod- nika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata

V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetskega ce- sarja. — Med dvema stoloma.

VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tugomer.

VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pipa tobaka. Moč in pravica. — V vojni krajini. — Pravda med bra- toma.

VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telečja pečenka. — Šest parov klobas. — Po to- baku smrdis. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovence Andreja Pajka.

IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir gradel. — Pona- rejeni bankovci

X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

10 zvezkov \$10

Tunel

(Spisal B. Kellermann)

Globoko pod zemljo vrtajo or- jaški stroji tunel med Evropo in Ameriko. Genialni inženjer MacAlana vodi ogromno delo. Cele armade delavcev se zari- vajo vedno globlje v osrčje zemlje. Sredi dela zaloti gra- ditelje strahovita katastrofa, ki skoro popolnoma uniči že- leznico. Toda železna volja MacAlana ne odneha, dokler ne steče med Evropo in Ameriko globoko pod oceanom prvi vlak. Skozi vse delo se čuti orjaški ritem, ki mestoma kulminira v gran- dioznih opisih in dogodkih. Tu- nel je ena najzanimivejših knjig svetovnega slovstva.

259 strani ... \$1.20

"Naši Kraji"

VSAK bi rad šel s svojo družino na obisk v staro domovino in jim razka- zal lepote svoje rojstne dežele. Seveda, ta srečna prilika ni vsakemu dana, pač tukaj je prilika, da prinesete te lepote, ki je vaša dedščina, v vaš dom. Sleherni, ki je imel to knjigo v roki, je bil ginjen. Z radostjo in ponosom jo boste pokazali vašim sosedom.

Slike so v bakrotisku, tiskane na do- ber papir in samo na eni strani, v ve- likosti 5 x 7½ inčev.

Ta krasna knjiga vsebuje 87 slik vas stane samo

NAROČITE PRI:

KNJIGARNI "GLAS NARODA", 216 W. 18th ST., NEW YORK

Narčize pod Golico

Ivan Pregelj: Izbran Spisi

ŠTEFAN GOLJA IN NJEGOVI. — Tolminska novele. 253 strani.

V Štefanu Golji nam podaja Pregelj edinstveno sliko trpljenja našega naroda v časih graščanske mogočnosti. V središču te žive nepoznane zgodovinske slike stoji klana postava župnika Štefana Golje, ki da v pravem pomenu besede "življenje za svoje ovce." Prepletel je roman s tragedijo lepe Tolminke, ki v svoji čudovito nežni izvedbi nima sebi enake. Tolminske novele vsebujejo med drugim tudi origi- nalni, že splošno zasloveli pridiki "Pustina pridiga," in "Pulver und Blei" ter biser naše novelistike: "Gospoda Matije zadnji gost."

Cena \$1.50

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiski gospoda Lanspreškega. 269 strani.

Bogovec Jernej

(Spisal Ivan Pregelj)

Pisatelj je posegel v dobo, ko se je začel širiti protestan- tizem po Slovenskem. Pridi- garja Jerneja je klasično opi- sel. Romanu so dodana po- trebna pojasnila.

Cena \$1.50

Naročite pri:
Knjigarni Glas Naroda
216 W. 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

Cena \$1.50

ŠKRJANČEK

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

Inga molče skloni glavo. Gunnar naglo stopi na hodnik in pogleda, in ko se prepriča, da je Soltan v svoji sobi, spremi Ingo do vogala gradu. Tam postane, dokler Inga ne izigine med vrati. Nato gre zopet v svojo pisarno, zapre za seboj vrata, kot bi hotel biti gotov, da se Inga ne bo več vrnila. Vrže se na naslonjač in srpo gleda pred se.

Moglo bi mu biti nekako zadoščenje, da se je ta žena, ki je najbrže pomagala pripraviti ga ob premoženje, pred njim ponižala. Toda taki občutki so bili njemu tuji; neizmerno mu je mučno, da jo je moral zavrniti, četudi si ni mogel ničesar čestitati. Sama sebi je morala pripisati, da je morala doživeti tak poraz. Tega seveda ni mogla vedeti, kajti mislila je, da bo zgrabil z obema rokama, ako mu ponudi del svoje dedščine, ki bi ji pripadla, ko je njega samega oropala. Toda Inga ga ni poznala. Sicer bi si to ponižanje in mučni prizor prihranila.

Da bi ga Inga ljubila, tega Gunnar ni verjel. Niti misliti ni mogel, da bi bila sploh sposobna za kak globlji občutek. In ko se nekaj časa o tem premišljuje, se spomni pisma, katero je prejšnji dan pisal v zadnji oporoke. Kurt ga je prav gotovo našel in si ga je pridržal. To je že bil zadosten dokaz. In prav gotovo je pismo pokazal materi in sestri. Ali Inga ni mogla misliti, da bo morebiti še prišlo na dan, da je bila oporoška poverljiva in da si je vsled tega mislila, da bi bilo dobro zagotoviti si Gunnarjevo roko?

Gunnarju postane vse to vedno jasnije in postane hladni in trdi. Inga se je ravnokar zmotila in mora nositi posledice. Gunnar je dvojno nestrpen zaradi odgovora, katerega je pričakoval pošto leže.

Frank Soltan se je izkazal za dobro pridobitev trditve. Bilo je, kot bi ga potrebovali v vseh oddelkih velikega podjetja. Ako je bilo kaj v neredu, če si kje niso znali pomagati, je znal svetovati in pomagati. Zelo ga veselilo, da more povsod koristiti in ko mu nekega dne Gunnar pravi v tovarniškem poslopiju: "Ne vem, kako smo mogli prej brez vas izhajati," ga Soltan pogleda in pravi:

"Ne veste, kako srečnega me napravite s takimi besedami. Nič drugega si ne želim, kot da se morem izkazati koristnega." In na delu je bil od jutra do večera, povsod najde delo, povsod pomaga in nikdar ni utrujen.

Gunnar je vesel, da je tega porabnega in zanesljivega moža pridobil za podjetje in samo po sebi pride, da se vedno bolj zblizata, ne da bi se pri tem kaj posebno trudila.

V bodoče se zvečer pogosto snideta, sedita v Gunnarjevi pisarni in kadita cigare. Pri tem se razgovarjata o marsičem iz svojega življenja in si med seboj več zaupata, kot pa bi povedala kakemu tujcu.

Seveda govorita tudi o stanovanju in gradu ter si o njih izmenjata svoje mnenje. Soltan v najvišjem spoštovanju govori o Aniti in Gunnar spozna, da jo nad vse časti. Oči mu začnejo, kadar govori o njej in njegov glas postane mehak. To Gunnarja zelo pomirja, kajti vedno bolj spoznava, da Anita mladega inženirja zelo visoko čisti in da so njeni občutki do njega gorkejši in globlji kot do koga drugega. V resnici bi mu bilo zelo žal, ako Anita njeni občutki ne bi bili vrščani. Kot se je Soltan obnašal, se mu za to ni bilo treba bati, četudi je bil najbrže zelo oddaljen od tega, da bi glede nje gojil kaka upanja.

Tako zopet poteka nekaj dni, v katerih poteka življenje na Lindecku zopet po stari navadi. Semjo gospa Inga je nekoliko slabše volje, se je odtraj za večerjo oprostila in se je uenkrat zopet začela brigati za svoje otroke. To je za Hermo pomenilo zopet nekaj neprijetnih dni in Hermo nikakor ne ve, zakaj se gospa Inga nad njo zadržuje. Ako se Anita ne bi za njo postavila, bi bilo še mnogo slabše. Hermo si misli, da se ima za te Ingine izpade zahvaliti Kurtu, da jo hoče resno zasnoviti, njegova sestra pa da je zaradi tega luha. Toda Hermo se je motila; Ingina sitnost je izhajala samo iz ljubosumnosti. Kajti Inga je Gunnarja skrivaj ostro opazovala in je pogosto vjela poglede, ki so veljali Hermi in so ji izdali, zakaj in zaradi katere se Gunnar za njo ni zmenil. Najbrže bi bila Hermo takoj odpustila, toda za to ni mogla najti pravega vzroka ter je zato prežala, da bi ga našla.

Gunnar ima šele v četrtek priložnost poljati se v Koblenz, da dobi poštnoležeče pismo. Ko ga že drži v rokah, se ga poloti velik nemir. Na cvitku spozna pisavo baronice Seehofove. Pismo naglo spravi v žep in se odpelje na Lindeck. Prebrati ga je hotel, kadar bo sam.

Pozno popoldne se je peljal v mesto in se vrne šele malo pred večerjo. Imel je ravno še toliko časa, da se pripravi za večerjo in je branje pisma odložil za pozneje.

Ko stopi v obednico, najde samo še Hermo. Zvečer otroka nista jedla z drugimi, temveč sta dobila lahko večerjo ob sedmih, potem pa sta morala v posteljo. Tako je tudi Hermo sama. Kot vedno, kadar je stopil k njej, ji šine kri v glavo. Samo to dobro občuti in je vsa nesrečna nad vsako premenbo barve, katere ni mogla obvladati. Gunnar pa je srečen nad tem.

Ob večerih je Hermo vedno nosila črno večerno obleko, ki jo je kupila v Koblenzu. Tudi v njej je lepa in mična. To Gunnar vedno bolj opazi. Prijazno jo pozdravi na svoj priključni način.

"Torej, gospica Hell, ali sta vaša paglavčka že šla spat?" "Da, gospod ravnatelj in še sta mi naročila posebne pozdrave za vas." Baronica Holstova mi je sicer izrečno prepovedala vam izročiti pozdrave, toda vem, da vam ni nadležno, ako otroke mislite na vas."

"Tako, baronica Holstova ne mara, da bi mi izročili te pozdrave?" vpraša mirno.

"Pravi, da vas to mogoče nadleguje. Drugače ne vem, zakaj bi to prepovedala. Prej ni imela nič proti temu."

Gunnar dobro re, zakaj naj ne pridejo pozdravi otrok do njega.

"Mogoče je svoje mnenje o tem premenila," pravi mirno. "O, baronica Holstova je sedaj zelo nejevoljna in razdražena. Nič več ji ne morem ničesar napraviti prav in ko bi ne bilo gospice Anite, mislim, da bi me hitro odslovila."

Gunnar se visoko vzravna.

(Dalje prihodnjic.)

Mamutovo okostje v mavcu

Pred kratkim smo poročali o izkopavljanju mamutovih ostanov v Nevljah pri Kamniku. Kakor smo napovedali, so tudi v resnici začeli ta teden s prvim odkopavanjem kosti. Tudi preteklo nedeljo je doživel neizkopani mamut velik obisk in je prišlo na tisoč gledalcev gledat zanimiva izkopavanja.

Najprej so se lotili pri odkopavanju velikega mamutovega okla. Ta veliki okel je bil pač vreden vse pažnje in naj bi služil tudi kot popolnoma jasen dokaz, da na tem mestu ležijo ostanke mamuta. Izkopavanje mamutovega okla je bilo doslej najbolj težko delo. Kljub temu, da so upali, da bo nepoškodovan, so vendar sli nad vse previdno na delo. Odkopali so ga najprej majhen del, nato pa začeli že povijati odkopani zob z juto. Poviti del so zalili z mavcem in nato kopali še le naprej. Ker je bil zob dolg 2,60 m, je razumljivo, da so imeli z njim dela polnih šest ur. Zob sam je črne barve in meri na najbolj debelim mestu 16 cm v premeru. Ker je bil zob močno zakrivljen in je imel obliko spirale, so ga potem, ko so končali v glavnem z odkopavanjem, privezali ob močno železno okrivljeno palico, ki se je prilagajala krivini zoba. Napravili so nekako isto, kakor v bolnišnici, ko pritrdijo ob uravnavni zlomljeni kosti deščice, ki naj drži kosti v pravi legi. Železna palica naj bi v tem primeru varovala zob, da se pri transportu ne bi prelomil. Seveda so železno palico prav tako zalili z mavcem in nato odmesli to prav gotovo najbolj veličastno trofej v pravi procesiji od najdišča do hiše župana Nandeta Novaka, kjer začasno spravljajo najdene kosti. Našli so tudi drugi okel, na žalost je odlomljen in dolg le kakkega pol metra.

Že nekaj dni se na najdišču ponavljajo ves čas isti prizori. Medtem ko nekaj delavcev z vso previdnostjo odkriva mesto, ki je bilo še pred kratkim označeno s koliki, pomagajo drugi pod vodstvom dr. Kosa pri nadaljnjem preiskavanju zemljišča. Vse najdišče, kolikor ga je bilo doslej odkritega, meri okrog 100 kvadrat metrov. Ker gre odkopavanje kosti hitro izpod rok, bodo najbrž prekopali vse najdišče prihodnji teden. S tem bo tudi opravljeno glavno delo. Kako previdno izkopavajo, dokazuje dejstvo, da na najdišču, kjer so bile kosti še pobrane, delavci z vso previdnostjo režejo glino še kakkega pol metra na globoko. Večina kosti leži v skoraj isti ravni, le težji kosti so se zaradi lastne teže pogrezni nekoliko globlje. Kljub temu pa delavci sedaj še prekopavajo

plast, ki leži kakkega pol metra pod fosilnim horizontom, samo zato, da ne bi zgrešili kakke kosti, ki je po kakršnekoli naključju zlezla morda bolj globoko kakor druge. Doslej delavci v tej spodnji plasti niso našli še nobene kosti. Vendar se vodstvo odkopavanja s tem dejstvom še ne zadovoljuje in je zato poskrbelo, da se tako v tenke plasti narezana ilovica še podrobneje pregleda. Tudi to iskanje do zdaj še ni privedlo do kakkega uspeha, vendar je zaradi sigurnosti, ki jo zahteva vsako znanstveno ugotavljanje, nujno potrebno.

Kamničani, zlasti pa mladina pridno zasledujejo zanimivo odkopavanje in so ob nelehah večerih kar cele galerije gledalcev. Je pa tudi kaj videti in zlasti "konzerviranje" kosti je kaj zanimivo. Vsako odkopano kost v glavnem najprej očistijo, nato jo pa zavijejo v papir, ki ga pomočijo s čopičem tako, da se lepo prilije na vse vdolbine. Zatem ustijejo kosti z rjuho ki jo povežejo še z motvozom. Takoj nato že nastopi preparator z mavcem in vso kost zalije z njim. Kost je prišla tako v neprodušen oklep iz trdega mavca, kar je nujno potrebno iz dveh razlogov; ne bo se mogla presušiti in nato razpasti, prav tako pa se ne bo mogla zaradi kakkega sunka ali udara prelomiti, ker bo silo udara prevzel nase oklep iz mavca.

Pri velikih kosih, je treba kost prav previdno odkopavati. Ko so našli spodbujočeljust, je niso vse izkopali. Odkopali so jo le toliko, da so ustovili vse njeno obliko in da je s svojim spodnjim robom še vsa slonela na glini. Ta previdnost je bila potrebna, ker bi se sicer utegnile zgoditi, da bi se kost že pri povijanju samem prelomila.

Do sedaj izkopane kosti skoraj ne upravičujejo upanja, da bi mogli najti zadosti ohranjenost okostje. Manjkajo še tako važni in bistveni deli, da mamutovega okostja skoraj gotovo ne bo mogoče rekonstruirati. Najhuje pa je še zlasti to, da so vse kosti močno poškodovane. Vsaki manjka kak kos. Razlaga za to razdejanje bo pač v tem, da je v davni mamuta ubil človek, pri čemer mu je razbil že marsikaj. Verjetno je, da je razbil lobanjo zato, da bi prišel do možgan in da je razbil kosti zato, da bi prišel do mozga. Ostanov mamuta so se kasneje lotile še zverine in zato je najdeno okostje tako poškodovano.

Vsako zavarovano kost odnašajo sproti z najdišča h kamniškemu županu Novaku, ki je edstopil celo sobo v ta namen. Te kolone hodijo ogledovat sedaj Kamničani in tudi drugi ra-

V JUGOSLAVIJO
SAMO 7 DNI
če potujete na ekspresnih parnikih:
BREMEN • EUROPA
Brzi vlak ob Bremen in Europa v Bremerhaven
zajemljivo udobno potovanje do Ljubljane

Ali potujete s pributljivimi ekspres. parniki:
COLUMBUS
HANSA • DEUTSCHLAND
HAMBURG • NEW YORK
Izborna železniška zveza od Cherbourga, Bremana ali Hamburga
Strokovnjaški nasveti glede vizejev za priseljence in obiskovalce.
Za pojasnila vprašajte lokalnega agenta ali
37 Broadway New York, N. Y.
HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD

dovedneži in se čudijo, kako je mogoče, da je imel mamut tako veličanske kosti.

Ker bo v kratkem doslej odkriti fosilni horizont ves preiskani, bo tudi kmalu znano, kateri najvažnejši deli mamutovega okostja še manjkajo. Kljub temu, da po dosedanjem raziskovanju ni mogoče sklepati, v katero smer naj bi se najdišče še razširjalo, je vendar še najbolj verjetno, da je voda nekatere kosti odplavila nekoliko v smeri proti Kamniku. Zato bo treba nadaljevati s kopanjem, če res ne bo šlo drugače, v tej smeri.

PRVE DRSALKE V KAMENI DOBI.

Kakor dokazujejo razne izkopanine, so drsalke ponekod poznali že v kamni dobi. V nekaterih stavbah na koleh, ki so jih izkopali, so našli med orodjem tudi čudno orodje iz konjske kosti. To čudno orodje je bilo tako na koncu prikrnjeno in zapognjeno kakor kakke drsalke. Sprelaj in zadaj

je bila narejena luknja, skozi katero je kameni človek to kost privezal na svojo obutev, nakar se je po tej kosti lahko drsal po ledu. To je bilo zanj važno, ker je njegova hiša stala takorekoč na vodi. Kadar je voda zamrznila, se je moral posluževati drsalke, če je hotel na suho. Kadar ni bilo ledu, si je pač pomagal s čolnom.

UNIFORMA ZA BREZBOŽNIKE.

Zveza sovjetskih brezbožnikov namerava za vse organizirane brezbožnike uvesti enotno brezbožniško uniformo. Vsak moški brezbožnik bo nosil na glavi rdečo bakovsko čepico, za vratom bo imel črno ovratnico, okoli pasu pa rdeč pas. Ženske pa bodo nosile rdečo bluzo in pa modro krilo. Na levi prsni strani moških in žensk kosti. To čudno orodje je bilo tako na koncu prikrnjeno in zapognjeno kakor kakke drsalke. Sprelaj in zadaj

Važno za potovanje

Kdor je namenjen potovati v tuj kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvarih. Vse, kar dolgaletne skušnje vam zmoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se za nas obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, gotni liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Nedržavljan naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje. RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

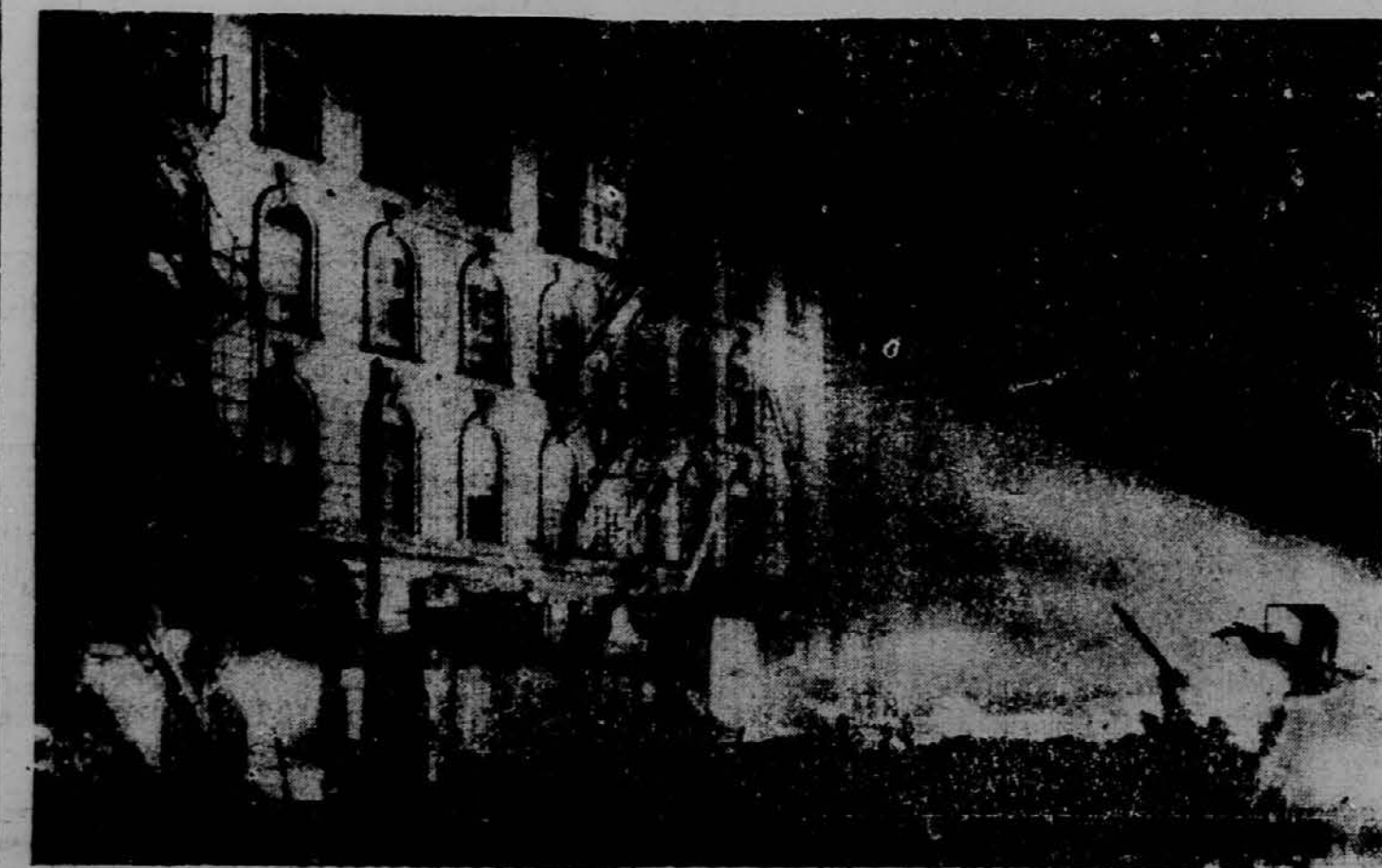
Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljam vam, da boste purni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Travel Bureau)
216 West 18th Street
New York, N. Y.

OGENJ V ČIKAŠKEM HOTELU

Hotel Center v

Chicago po požaru, v katerem je zgo. relo 7 ljudi, tri osebe pa so bile nevarno ožgane. Go. reti je pričelo med velikim sneženim viharjem in požar se je razširil na dva bližnja hotela.

VSE PARNIKE
in
LINIJ
ki so
važne za
Slovence
zastopa:
SLOVENIC PUBL. CO.
YUGOSLAV TRAVEL DEPT.
216 W. 18th St., New York, N. Y.

KRETANJE PARNIKOV SHIPPING NEWS

14. aprila:	Europa v Bremen
16. aprila:	Rex v Genoa
20. aprila:	Lafayette v Havre Aquitania v Cherbourg
22. aprila:	Bremen v Bremen Roma v Genoa
27. aprila:	Queen Mary v Cherbourg Ile de France v Havre
30. aprila:	Paris v Havre Conte di Savoia v Genoa
2. maja:	Europa v Bremen
4. maja:	Normandie v Havre New York v Hamburg
6. maja:	Vulcania v Trst
10. maja:	Bremen v Bremen
11. maja:	Queen Mary v Cherbourg Hansa v Hamburg
12. maja:	Champlain v Havre
14. maja:	Rex v Genoa
18. maja:	Normandie v Havre Europa v Bremen
21. maja:	Saturnia v Trst
25. maja:	Queen Mary v Cherbourg
27. maja:	Lafayette v Havre Bremen v Bremen
28. maja:	Conte di Savoia v Genoa
1. junija:	New York v Hamburg Aquitania v Cherbourg Normandie v Havre
3. junija:	Europa v Bremen
4. junija:	Roma v Genoa
7. junija:	Ile de France v Havre
8. junija:	Queen Mary v Cherbourg Hansa v Hamburg
11. junija:	Rex v Genoa Columbus v Bremen Champlain v Havre
15. junija:	Normandie v Havre Aquitania v Cherbourg Bremen v Bremen
18. junija:	Normandie v Havre Bremen v Bremen
18. junija:	Conte di Savoia v Genoa Aquitania v Cherbourg
21. junija:	Lafayette v Havre Europa v Bremen
22. junija:	Queen Mary v Cherbourg Ile de France v Havre
25. junija:	Vulcania v Trst
29. junija:	New York v Hamburg Normandie v Havre Aquitania v Cherbourg
2. julija:	Bremen v Bremen Champlain v Havre Rex v Genoa